

INTERSOB

U 9. Lesní pohádka

Pohádka o lesích

V následujících sedmi příbězích je popsáno 5 druhů stromů. Pohádky si pozorně přečtete a určete, o kterém druhu stromu která pohádka pojednává, a vyberte daný strom mezi obrázky přiloženými níže (pozor! obrázků je více, než příběhů) a napište i jeho název (rodový i druhový). Za správné přiřazení obrázku k příběhu dostanete 1 bod, za správně napsané jméno stromu dostanete též 1 bod (pouze ale pokud budete vědět obě jména!).

1. Osamělý dobrodruh

Prvním příběhem, který vám milé děti povím, bude příběh o silných, ale plachých dobrodruzích tohoto kraje. Mají nazrzlou šupinovitou kůru, která je hluboce rozpraskaná do úzkých, podélně protáhlých oválů. Jejich kmen, ve spodní části často bez větví, přechází v horní části v řídkou korunu s chomáči dlouhých a tmavě zelených jehlic. Jako u většiny jehličnanů mají jejich semena a pyly létací zařízení–jsou to totiž velcí cestovatelé. Právě jejich dobrodružná a cestovatelská povaha způsobila, že jednoho dne před dávnými časy se tyto stromy objevily i u nás. Bylo to velice dávno, po skončení doby ledové a v těch časech naše stromy žily roztroušeně na chráněných a slunných místech. Na vyfoukávaných místech jim kruté větry umožňovaly jen křovitý vzrůst. Spolu se starými přáteli břízou, osikou, jalovcem, jeřábem a vrbou postupovali a zase se stahovali tak, jak se měnilo klima. Tehdy byli tito kamarádi vládci celé naší země. Vše se ale změnilo před asi 8800 lety. Do našich končin přišly další mocnější druhy stromů i se svými národy a staří pánové krajiny museli odejít. Dnes náš starý známý sídlí převážně v podmínkách pro růst stromů absolutně extrémních, kde má svůj klid a není zde vyrušován nabubřelými a zhýčkanými nově přichozími. Najdeme ho proto na kyselých skálách a piscích, na velice vlhkých, kyselých a živinami chudých rašelinistích, osvojil si také křovitou formu, která mu dovoluje přežít extrémní zimní chlad pod sněhovou pokrývkou, dělá ho méně citlivým k větru a pomáhá mu odolávat disturbancím jako jsou laviny, řícení skal nebo lidské zásahy.

2. Pán lesa

Příběh druhý bude o jednom z nejkrásnějších a magických stromů českých lesů. Má přímý, pravidelný, silný kmen, který s pokročilým věkem sukovatí. Jeho hladká, stříbrná kůra za deště zvolna černá, jak vede po kmeni úzké pramínky vody dolů ke kořenům. Jeho zářivé, smaragdově zelené listy jsou malé, jemné a průsvitné, lemované měkkými bílými chloupky. Přes svou zdánlivou křehkost oválné listy rostou v hustých vrstvách a vrhají temný stín, který zadusí všechny konkurenty. Tyto stromy přišly do končin střední Evropy až pozdě. Svou invazi zahájili tito pánové lesů totiž před zhruba 6000 lety. Za spojení svého dobyvačného tažení si zvolily zvěř, bez jejíž pomoci by se šířily jen velice pomalu, vyrůstají totiž z těžkých plodů. Tyto stromy tak postupně a metodicky zahájily svoji invazi do již osídleného území. Zde vyhnaly původní pány a vybraly si za svá sídla ta nejbohatší místa a zotročené druhy vykázaly na místa příliš vlhká nebo příliš suchá, která se jim nelíbí. Obzvláště se hrozí pozdních mrazů. Původní obyvatelé porážely a hubily temným stínem, který vrhají, mocným kořenovým systémem, který vysouší půdu, a listovým opadem, který se hromadí v silných vrstvách a znemožňuje uchycení jiných druhů. Panování tohoto druhu však bylo přerušeno příchodem člověka, neboť hůře než-li jiné druhy stromů nesou příkoří těžby a okusu zvěří.

3. Napomahačka pána lesa

Pohádka třetí je o jednom z mála stromů, který dokáže soupeřit s výše jmenovaným stromem. Je to dlouhověký druh s hladkým a přímým kmenem s malými šedavými šupinami. Jeho krátké, lesklé, tmavě modrozelené jehlice mají pár ozdobných bílých proužků, běžících po délce spodní strany. Jeho drobné jehličí roste na větvích v hustých řadách a vrhá temný stín. Když se na vhodném místě otevře světlina, mohou se tam uchytit výše jmenovaný i tento strom, ale semenáčky pána lesů rostou rychleji a proto se zmocní světliny. Náš trpělivý druh začíná hru na čekanou, zatímco ostatní mladé stromky hynou ve stínu uchvatitele. Útlý odrostek našeho druhu přežívá desetiletí za desetiletím na ždicích světla, jež mu dospělé stromy ponechají, dokud si věk nebo nepřítel (hmyz, zvířata, houby) nevyberou svou daň. Když uchvatitel padne, náš strom vyrazí vzhůru, aby zaujal jeho místo. Tímto způsobem tvořily pán lesů i náš strom smíšené lesy ve vyšších nadmořských výškách. Jednoho dne se ale vše změnilo. Přišel člověk a náš strom začal mizet, i když není úplně jasné proč. Snad kvůli těžbě, ohni, sekání větví na krmení pro dobytek nebo v tom snad mají prsty emise?

4. Vládce hor

Nyní si povíme příběh o současném pánu našich nejvyšších nadmořských výšek. Tento strom má přímý, téměř hladký kmen, s jemně členěnou, šedavě nebo červenavě hnědou kůrou. Jeho větve jsou zahaleny do závěsů ostrého, jasně zeleného jehličí, jež splývají jako drahocenný samet. Vládne oblastem, kde zimy jsou tak chladné a jara tak krátká, že zde opadavé stromy nemohou přežít. Jeho jehlice okyselují půdu, čímž značně zmenšují počet druhů, jež mohou růst spolu s ním v lesích. Tento král horských lesů roste rovně a velmi rychle a jeho dřevo je dobré kvality. Milosrdně poskytuje netrpělivým a krátkověkým lidem řezivo. Také pro ně vytváří romantické a rozvolněné porosty, jež jsou snadno prostupné a nabízejí jim jedlé houby a hojnost dobře hořlavého dřeva pro jejich ohniště. Za odměnu je lidmi pěstován opečováván v monokulturách po celé zemi.

v parcích a arboretech.

5. Poslední poutník

Jednoho dne před asi 2800 lety do našich končin přišel poslední druh stromu. Tento pozdní příchozí vypadá na první pohled docela jako pán lesů, ale jeho kmen je často zbrzděný a stříbřitá kůra strakatě tmavošedě pruhovaná. Ačkoliv přišel do tohoto kraje jako poslední, byl to statečný a schopný chlapík, který se odvážil postavit tehdejšímu pánu tohoto kraje a to úspěšně. Ptáte se jak to dokázal? Tento strom byl totiž schopen zmlazovat z pařezů po pokácení nebo po okusu dobyt看em. Náš hrdina se proto spojil s lidmi a společně pána lesů porazili. S lidmi se tenkrát velmi skamarádil a stal se jejich zdrojem palivového dříví i potravy pro dobytek. Příběh však nekončí happyendem, neboť lidé se mu v moderní době zle odvděčili za jeho přátelství. Opustili jej a našli si nového spojence i přítele-smrk.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

